

lez, a legdrágább áldozatvállalásokra is. Az intézménynek kitartást kívánt ennek az útnak a bejárásához.

Az ünnepi alkalmat Kovács Sándor rektor előadása követte, amelyben az elmúlt 75 évet értékelte az erdélyi protestáns lelkészképzés szempontjából. (A köszöntőbeszédek után ezt az előadást is közöljük.)

Balogh Csaba

Fotók: Kiss Gábor

Emlékbeszéd a Protestáns Teológiai Intézet 75 éves évfordulójára

Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjétek, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa. (1Móz 50,20)

Főtiszteletű Püspök Urak, Nagytiszteletű Rektor Úr,
Államtitkár Úr, Elnök Úr!

Milyen jó lenne, ha életünk mélypontjain valaki egyértelműen tudunkra hozna egy ilyen üzenetet. Mert a kilátástalannak tűnő mélypontokon sajnos könnyen maga alá temetheti az embert a reménytelenség, a csüggedés és a sötétség. Pedig ha a mélységben szorosan kapaszkodunk az ígéretekbe, ha segítségül hívjuk az Urat és nem adjuk fel, onnan akár erősebben is folytathatjuk az utunkat. Ahogy Józseffel is történt: a kút mélyén, az idegenben, a börtön mélyén is, töretlenül hitte, hogy Isten nem feledkezett el róla, hogy a mélypont még nem a vég. Hitt Istenben, aki a mélységben sem hagyta magára, aki amikor eljön az idő, szerencsésé teszi útját, megáldja keze munkáját. Látja a hűségét, aki képes a rosszat is jóra fordítani, aki nem feledkezik el az övéiről, olyankor sem, amikor a külső körülmények ezt sugallnák. Nem engedte, hogy a nehézség beszűkítse látásmódját.

Isten nem magyarázza el előre, hogy miért is engedi bele az övéit a présbe, miért nem állítja le azonnal a gonosz ármánykodásait. De biztosak lehetünk, hogy

nem kerüli el a figyelmét az, ami ilyenkor velünk történik.

Kedves Emlékező Közösség!

A kommunista hatalom azzal a szándékkal hozta meg a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet megalapítását, hogy nehézséget okozzon a kisebbségi protestáns egyházaknak. De nem így lett. Rosszat terveztek ellenünk, de az Úr azt javunkra fordította. A hatalom ismerte az ember természetét, és úgy gondolta, hogy

a különböző hitvallással, nyelvvel, kultúrával rendelkező tanárok és lelkipásztorok majd ellenőrzés alatt fogják tartani egymást, és sorra fogják feljelenteni egymást a hatalomnál. A hatalom azonban nem számolt egy nagyon jelentős erdélyi történelmi ténnyel. Azzal, hogy itt akármilyen különbözőségek is voltak a felekezetek között, a tordai

ediktum szellemében mindig együtt tudtak ellenállni a közös ellenséggel szemben. Így a kisebbségi sors egybekovácsolta a különböző felekezeteket, és ennek a megtestesítője a közös intézet lett. Öröm volt látni, hogy miként tud együttműködni Juhász István és Hermann Binder professzor, akik arra törekedtek, hogy egygé szervezzék Nagyszebent és Kolozsvárt. És az egyenes gerincű Erdő János is példakép tudott lenni mindannyiunk számára.

Korábban a házasságkötést szinte egyetlen népnél sem a fiatalok döntötték el, hanem mások, így tehát nem szerelmi házasságok születtek, hanem szerzett házasságok. A végére a párok általában vagy belenyugodtak ebbe, vagy megszokták egymást, vagy pedig megszerették egymást, és boldogan fejezték be az életüket. Mivelünk is így történt. E 75 év alatt mindenre volt példa. Ma csak azt sajnáljuk, hogy száz testvéreink elváltak tőlünk, és hazamentek Nagyszebenbe, ami emberileg érthető, de egy kisebbségi sorsban nem egészséges a többséggel való egyesülés, mert ebből végül a teljes felmorzsolódás következhet, ugyanis a többség sohasem érti igazán a kisebbség életét. Viszont egy kisebbségi közösségbe tömörülve és egymást erősítve, egymást tisztelve meg lehet maradni.

Ennek a 75 évnek a története két síkon fut: az egyik az, amit mi jegyeztünk fel, és ott él az emlékeinkben; a másik út a Vallásügyi Államtitkárság és a Szekuritáté levéltárában található meg. Mindkettőnek feltárása és megírása még várhat magára, és én csak remélni merem azt, hogy ahogy távolodunk az időben az eseményektől, egyre objektívebb lesz a megítélésük a történelmi dokumentumokra hivatkozva.

Mindenesetre mi továbbra is szeretnénk ezt az intézetet minden áron fenntartani; most már nem kényszerből, hanem saját akaratunkból, és hálásak vagyunk Istennek, hogy megerősített bennünket ezzel az ígérel: „Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjék, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa.”

Kató Béla,
az Erdélyi Református Egházkerület püspöke